

มคอ.๓ รายละเอียดของวิชา
รหัสวิชา ๑๐๑ ๓๒๗ พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี
(Buddhism and Women)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
วิทยาเขต/วิทยาลัยสงฆ์/สาขาวิชา	วิทยาเขตขอนแก่น / วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น / สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๑ ๓๒๗ พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี (Buddhism and Women)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ หน่วยกิต ๓ (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต / สาขาวิชาพระพุทธศาสนา / หมวดวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระมหาภิรทภักดิ์ อัสมาลี, ผศ.ดร. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ดร.อินตอง ชัยประโคน อาจารย์ผู้สอน ดร.อินตอง ชัยประโคน
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๒/ ๒๕๖๘ ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อจ อสภมหาเถร) ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

๑. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงแนวคิดสตรีนิยม ตลอดจนศึกษาสถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในสังคมอย่างรอบด้าน

๒. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของสตรี ตลอดจนสถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในทัศนะของพระพุทธศาสนา

๓. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศักยภาพในการบรรลุธรรมของสตรีตามหลักพระพุทธศาสนา

๔. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการอุปถัมภ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสตรีตั้งแต่สมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา

๑. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงแนวคิดสตรีนิยม ตลอดจนศึกษาสถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในสังคมอย่างรอบด้าน

๒. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของสตรี ตลอดจนสถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในทัศนะของพระพุทธศาสนา

๓. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศักยภาพในการบรรลุธรรมของสตรีตามหลักพระพุทธศาสนา

๔. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการอุปถัมภ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสตรีตั้งแต่สมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน

๒.๒ วัตถุประสงค์ในการปรับปรุงรายวิชา

๑. เพื่อให้บัณฑิตสามารถจัดทำสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบ e-learning และใช้กระบวนการสืบค้นแนวคิดสตรีนิยมด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับองค์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพของการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล

๓. ปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดสตรีนิยม สถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในทัศนะของพระพุทธศาสนา รวมทั้งศักยภาพในการบรรลุธรรม และแนวทางการอุปถัมภ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสตรีตั้งแต่สมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการทำงานวิจัยและเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาได้อย่างมีคุณภาพ

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดสตรีนิยม สถานภาพ บทบาท สิทธิและหน้าที่ของสตรีในทัศนะของพระพุทธศาสนา ศักยภาพในการบรรลุธรรม การอุปถัมภ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน

๒. จำนวนชั่วโมงที่ต้องใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	- มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจาสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบตลอดจนวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมสร้างความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	- มีการปลูกฝัง สอดแทรกจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการในเนื้อหาวิชา และให้ความรู้ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม รวมทั้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ทางการจัดการ

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ. ๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง

พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒.ความรู้			๓.ทักษะทางปัญญา				๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔	
●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>(๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๓) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้</p> <p>(๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p> <p>(๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา</p>	<p>๑) ขณะบรรยาย หรือทำกิจกรรมใด ๆ ผู้บรรยายจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>(๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน</p>	<p>๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน</p> <p>(๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน</p>

๔.๒.๒ ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา</p> <p>๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนารวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p>	<p>(๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา</p> <p>(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p>	<p>(๑) ทดสอบย่อย</p> <p>(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน</p>

<p>๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้</p> <p>๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา</p> <p>๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>		
---	--	--

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ</p> <p>๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ</p> <p>๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>(๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>(๒) การสอบกลางภาค และปลายภาคเรียน</p>

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>(๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน</p> <p>๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม</p>	<p>(๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน</p>	<p>(๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน</p> <p>(๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย</p>
---	--	--

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>(๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ ข้อมูล และแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ</p> <p>๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและ</p>	<p>(๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียน กับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย</p> <p>(๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ</p> <p>(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์</p>	<p>(๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์</p> <p>(๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปราย กรณีศึกษาต่าง ๆ</p> <p>(๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย</p>

กลุ่มคนในสถานการณ์ที่ หลากหลาย ๓) สามารถสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้ รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้ อย่างเหมาะสม	ข้อมูล และการสื่อสารข้อมูลได้ อย่างเหมาะสม	
--	---	--

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑-๒	ปฐมนิเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน - แนะนำการสอน/เนื้อหาสาระ - กิจกรรมการเรียนการสอน - การวัดผลประเมินผล - ความหมายของสตรี - แนวคิดเกี่ยวกับสตรี - ฐานะของสตรีก่อนพุทธกาล - ฐานะของสตรีพุทธกาล	๓	แนะนำเนื้อหาของรายวิชา แนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้า บรรยายประกอบสื่อ เอกสาร/ สื่อประสม/ บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบอภิปรายโดยให้ นิสิตมีส่วนร่วม	ดร.อินตอง ชัย ประโคน
๓-๔	ศึกษาสถานภาพของสตรี - สถานภาพของสตรีในฐานะมารดา - สถานภาพสตรีในฐานะภรรยา - สถานภาพสตรีในฐานะธิดา - สถานภาพของอุบาสิกา - สถานภาพของภิกษุณี	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point ประกอบการ บรรยาย - บรรยายประกอบสื่อ เอกสาร/ สื่อประสม/ อภิปรายกลุ่ม /ถาม-ตอบ	ดร.อินตอง ชัย ประโคน
๕-๖	ศึกษาบทบาทของสตรี - บทบาทของสตรีในฐานะมารดา - บทบาทสตรีในฐานะภรรยา - บทบาทสตรีในฐานะธิดา - บทบาทของอุบาสิกา - บทบาทของภิกษุณี	๓	- อธิบายเนื้อหาโดยใช้ Power Point ประกอบการ บรรยาย - บรรยายประกอบสื่อ เอกสาร/ สื่อประสม/ อภิปรายกลุ่ม /ถาม-ตอบ	ดร.อินตอง ชัย ประโคน
๗-๘	ศึกษาสิทธิและหน้าที่ของสตรี - สิทธิและหน้าที่สตรีต่อครอบครัว - สิทธิและหน้าที่สตรีต่อเศรษฐกิจ - สิทธิและหน้าที่สตรีต่อสังคมสิทธิสตรีต่อ การเมืองการปกครอง - สิทธิและหน้าที่สตรีต่อสตรีหม้ายและ อาชีพโสเภณี		บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่าง การศึกษาจากปัญหา	ดร.อินตอง ชัย ประโคน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๘	สอบกลางภาค	๓		ดร.อินตอง ชัย ประโคน
๑๐	ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาค ของบุรุษกับสตรีในพระพุทธศาสนา -ความสามารถของสตรีทั่วไป -ศักยภาพของสตรีและบุรุษ -ศักยภาพในการบรรลุธรรมของสตรี -ศักยภาพในการบำเพ็ญประโยชน์และ เป็นผู้นำทางสังคม	๓	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่าง การศึกษาจากปัญหา	ดร.อินตอง ชัย ประโคน
๑๑	ศึกษาประวัติความเป็นมาของภิกษุณีใน พระพุทธศาสนา -ประวัติความเป็นมาของภิกษุณี -มูลเหตุของการเกิดภิกษุณีใน พระพุทธศาสนา -วิธีการอุปสมบทภิกษุณีใน พระพุทธศาสนา -ขั้นตอนการอุปสมบทภิกษุณีใน พระพุทธศาสนา -สาเหตุของการสิ้นไปของภิกษุณีใน พระพุทธศาสนา		บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่าง การศึกษาจากปัญหา	ดร.อินตอง ชัย ประโคน
๑๒-๑๓	ศึกษาถึงบทบาทของภิกษุณีใน พระพุทธศาสนา -บทบาทของภิกษุณีที่ได้รับยกย่องจาก พระพุทธเจ้า -บทบาทของภิกษุณีในพุทธศตวรรษที่ ๑ -บทบาทของภิกษุณีในพุทธศตวรรษที่ ๒ -บทบาทของภิกษุณีหลังพุทธศตวรรษที่ ๓ -บทบาทของภิกษุณีเถรวาทในประเทศศรี ลังกา -บทบาทของภิกษุณีมีหายนในประเทศ จีน -บทบาทของภิกษุณีมีหายนในประเทศ ไต้หวัน -บทบาทของภิกษุณีมีหายนในประเทศ เกาหลี -บทบาทของภิกษุณีมีหายนในประเทศ ญี่ปุ่น -บทบาทของภิกษุณีในประเทศไทย	๓	บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา	ดร.อินตอง ชัย ประโคน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑๔	บทบาทของสตรีในการเผยแพร่ พระพุทธศาสนา -บทบาทด้านการปกครอง -บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ -บทบาทด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ -บทบาทด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม -บทบาทด้านการเผยแพร่คำสอน พระพุทธศาสนา	๓	บรรยายยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา	ดร.อินทอง ชัย ประโคน
๑๕	สรุปการศึกษาทั้งหมด - เพื่อเป็นการทบทวนองค์ความรู้ทั้งหมด ที่ได้ศึกษามาโดยตลอด - เพื่อประเมินผลการศึกษาโดยภาพรวม	๓	- ชี้แจงโดยสรุปเนื้อหา ทั้งหมดที่ได้เรียน - ให้นักศึกษาอภิปรายและ ซักถามประเด็นที่น่าสนใจ - ให้นักศึกษาร่วมกันเสนอแนะ การศึกษาวិชาลัยเพื่อการ ปรับปรุงแก้ไขต่อไป	ดร.อินทอง ชัย ประโคน
๑๖	สอบวัดผลปลายภาค	๓		

๒.แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	มาตรฐานการเรียนรู้	วิธีการประเมินผล	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	ด้านคุณธรรมจริยธรรม ข้อ ๑, ๔, ๕	- สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน - ประเมินผลงานจากการทำงานกลุ่ม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๒	ด้านความรู้ ข้อ ๑, ๒	การสอบ	๘	๑๐ %
๓	ด้านทักษะทางปัญญา ข้อ ๑, ๒	การตอบคำถามในชั้นเรียน การสอบอัตนัยและปรนัย	๑๖	๖๐ %
๔	ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ ข้อ ๑, ๒	- การสังเกตพฤติกรรมจากการทำงาน กลุ่มร่วมกับเพื่อน - การนำเสนอรายงาน - การทำงานกลุ่มและผลงาน - การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๕ %
๕	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลขการสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อ ๑, ๔	- การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๕ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก มานพ นักการเรือน, พระพุทธศาสนากับสตรีศึกษา, กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ - ไม่มี</p>
<p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.</p> <p>กรมการศาสนา, พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๐.</p> <p>กุหลาบ มัลลิกะมาส, ศาสตราจารย์ คุณหญิง และคณะ ประวัติวรรณคดี เล่ม ๒, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๙ .</p> <p>ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ ชัญเสน . การพัฒนาสตรีในพระพุทธศาสนา, กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๓๙</p> <p>พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), ทัศนะของพระพุทธศาสนาต่อสตรีและการบวชเป็นภิกษุณี, กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๔</p> <p>ปรีชา ช่างขวัญยืน, สตรีในคัมภีร์ตะวันออก.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑</p> <p>เธโอโดร์ เดอร์ แบร์รี, บ่อเกิดลัทธิประเพณีอินเดีย ภาค ๑ แปลโดย จำนง ทองประเสริฐ, พระนคร: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, ๒๕๑๒</p> <p>เธโอโดร์ เดอร์ แบร์รี, บ่อเกิดลัทธิประเพณีอินเดีย ภาค ๒ แปลโดย จำนง ทองประเสริฐ, กรุงเทพมหานคร : บริษัทหน้าไทยมิตร (๑๙๙๖) จำกัด, ๒๕๔๑.</p> <p>ปรีชา ช่างขวัญยืน, สตรีในคัมภีร์ตะวันออก, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.</p> <p>เปรม ติมะจันท์, วิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทของสตรีในอินเดียในวรรณคดีบาลี, แผนกวิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๑</p> <p>มานพ นักการเรือน, พระพุทธศาสนากับโลกปัจจุบัน, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาฯ, ๒๕๔๔.</p> <p>มานพ นักการเรือน,พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาฯ, ๒๕๔๕.</p> <p>เรื่องอุไร กุศลาลัย,ศาสตราจารย์(พิเศษ), สตรีในวรรณคดีพระพุทธศาสนา, กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์, ๒๕๓๕.</p> <p>พระราชวรมณี (ปยุต ปยุตโต), พจนานุกรมฉบับประมวลศัพท์, กรุงเทพมหานคร : บริษัทด้านสุทธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๒๘.</p> <p>พระราชวรมณี (ปยุต ปยุตโต), พจนานุกรมฉบับประมวลธรรม, กรุงเทพมหานคร:บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๑.</p> <p>ลักษณะวัตต์ ปาลรัตน์, สตรีในมุมมองของพุทธปรัชญา, กรุงเทพมหานคร :บริษัทเทกซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๕.</p> <p>พระมหากมล ถาวโร, วิทยานิพนธ์เรื่องสถานภาพของสตรีในพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๓</p> <p>พระมหากมล ถาวโร, วิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทของสตรีในพระพุทธศาสนา ศึกษาเฉพาะกรณีบทบาทของสตรีใน</p>

สังคมปัจจุบัน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐

เปรม หิมะจันทร์, **วิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทของสตรีในอินเดียในวรรณคดีบาลี**. แผนกวิชาภาษาตะวันออก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๑

ปาริชาติ นนทกานนท์, **วิทยานิพนธ์เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับสตรีในพุทธปรัชญา**, อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๓

พระศรีปริยัติโมลีและคณะ, **สตรีในพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๔.

ภาษาอังกฤษ

Dammananda, K.Sri. **Status of Women in Buddhism**. Kuala Lumpur: Buddhist Missinary Society, 1990

Homer, I.B. **Women Under Primitive Buddhism**. London: Geor

Nandasena Ratnapala. **Buddhist Sociology**. Delhi: D.K. Fine art Press, ๑๙๙๓.

Satischandra Chatterjee and Dhirendramohan Datta. **An Introduction to Indian Philosophy**, Calcutta: University of Calcutta, 1984

Gross, Rita M. 1995. **Buddhism After Patriarchy**. India: Sri Satguru Pulications in Young Chung “A Buddhist View of Women : A Comparative study of the Rules fo Bhil.su.niis and

Bhilk.sus Based on the Chinese Praatimok.sa”. [@-109](http://jbe.gold.ac.uk/6/chung991.htm) เข้าถึงเมื่อ 10/10/2025.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- สังเกตการณ์การสอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

<p>จากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ พบประเด็นที่ควรพัฒนา จึงได้ดำเนินการปรับปรุงการสอนโดยจัดกิจกรรมระดมสมองเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนและนิสิต พร้อมทั้งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารงานวิจัย และแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชาได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชา ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบรายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๔ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ - เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ เรื่องสันติภาพในอนาคต

รับรองตามนี้

รับรองตามนี้

(ด.อินตอง ชัยประโคน)

(พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี, ผศ.ดร.)

ผู้บรรยายรายวิชา

ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา